

Alexandr Charalužnyj: V EU začíná znárodnování. Revize výsledků privatizace je možná

- CZ24 News | 20. května 2020

EU: ALEXANDR CHARALUŽNYJ komentuje chystaná majetková opatření Evropské komise a vlád řady států, při nichž jdou stranou proklamované demokratické a tržní hodnoty Západu

To, co se dnes děje ve světě, umožňuje realizovat věci, které se ještě před šesti měsíci zdály být naprosto nepřipustné a nemyslitelné. Například uzavření hranic mezi státy Evropské unie, faktické ukončení schengenského prostoru... Nezaměstnanost v USA je na úrovni Velké hospodářské krize. Pokles cen ropy nejenže neskončil na nule, ale dokonce dosáhl záporných čísel. Kdo by si to dokázal představit ještě v předvečer začátku nového roku 2020?

A to nemluvíme o tom, že se pod zámek dostala doslova většina lidstva, které do té doby tak náruživě využívalo svobody pohybu v přítomném světě. A nyní vše došlo až ke znárodnování podniků v zemích, kde bylo podobné počínání patřící spíše k socialistickým a komunistickým praktikám považováno téměř po celou dobu jejich historie za nemožné.

Bolševické recepty Evropské komise

Rozhodně tu nejde o přehánění: Evropská komise oficiálně oznámila záměr znárodnit podniky a společnosti, které byly nejvíce postiženy krizí koronavirové pandemie, čímž dala jasně najevo, že v současných podmínkách již zcela nepokrytě ustupují abstraktní demokratické a tržní hodnoty do pozadí před potřebou zabránit totálnímu hospodářskému kolapsu Starého světa.

Jak se dalo čekat, podobné nouzové opatření pro Západ, jehož celý systém hospodářství je - alespoň deklaratorně - založen na nedotknutelnosti a svobodě soukromého kapitálu, se zavádí s mnoha výhradami. Například podniky, v nichž by se měl státní vlastnický podíl stát úlitbou za jejich přežití, musejí trvale přispívat k „vytváření systému“ a jejich činnost musí zapadat do rámce „inovativních“, „digitálních“, nebo „environmentálních“ požadavků, o jejichž zavádění do života usiluje EU. Celé toto dílo se neobejde ani bez kolosální byrokracie: částečně znárodněné společnosti budou muset potvrdit úplné zastavení výplat dividend a bonusů svým akcionářům a podávat podrobné zprávy o tom, na jaké potřeby vynakládají každé euro z pokladny.

Přitom se dopředu zdůrazňuje, že stát nebude mít vlastnický podíl v zachraňovaných společnostech a firmách déle než šest let. Pokud se dílo záchranu prodlouží a firma jednoduše nebude schopna dlouhodobě přežít bez státní podpory, čeká na ni alespoň restrukturalizace. Nicméně šest let je značně dlouhá doba a nikdo nemůže spolehlivě předpovědět, jak se vše bude vyvíjet po odeznění krize.

Cui bono?

V každém případě Peter Altmaier, německý ministr hospodářství a energetiky, uvedl, že takovéto zoufalé kroky jsou nyní nezbytné. A Evropská komise tvrdí, že znárodnění části ekonomiky je patrně jediný způsob, jak se vyhnout závažným sociálním důsledkům krize, jako je masivní nezaměstnanost a zchudnutí obyvatelstva. Mimochodem, mezi prvními společnostmi, které dnes žádají o státní

podporu v Německu, je jeden z největších leteckých dopravců v Evropě - Lufthansa, již jinak hrozí úplná likvidace (v ČR jsou na tom stejně Smart Wings, někdejší Československé aerolinie, které nezkrachovaly ani za velké krize ve 30. letech minulého století, poz. red.).

Podobnými myšlenkami se zabývají představitelé velmocí na obou stranách oceánu. Není to tak dávno, co o hypotetické možnosti státní podpory pro americký ropný průmysl, který je na pokraji bankrotu, hovořil ministr financí USA Steven Mnuchin, a kromě jiných mechanismů vypracovaných jeho ministerstvem pro podobné situace vyzval rovněž k poskytnutí pomoci těžebním firmám z prostředků federálního rozpočtu výměnou za vlastnický podíl v nich.

O nic tak překvapivého zase nejde, zejména s ohledem na to, že nejúspěšnější překonání ekonomických důsledků COVID-19 dosud prokázala Čína. Země, jejíž ekonomika je přes všechny tržní rysy pod přísnou kontrolou a dozorem státu. A jak se ukázalo v těžkých dobách, ekonomika Západu na rozdíl od komunistického Pekingu není schopna přes všechny legitimní i nekalé páky postavit ničujícím procesům, které na ni dopadají.

Základní otázka ovšem zní, kým a do jaké míry je tato krize uměle spuštěná a komu vyvolávání takovýchto apokalyptických krizí prospívá. Koncentrace majetku v rukách stále mocnějších států v podstatě směřuje k "čínské cestě" - a není tím myšlen projekt Pás a stezka.

Překlad: protiproud.cz